

STUDIEPLAN FOR BACHELOR I TEOLOGI

Innhold

Bachelor i Teologi	2
Oppbygning og obligatoriske emner	3
KRLE 100 Kristendom med RLE	5
Bibelen	6
Fag og Formidling	9
Kristendommens historie.....	11
Kristen Tro	13
Andre religioner	16
Livssyn og religionsmøte	18
Teologi I.....	21
Teologi 2	24
Bibelvitenskap.....	26
Examen Philosophicum.....	28
Examen Facultatum (allmenn variant)	31
Nyttestamentlig gresk.....	34
Nyttestamentlig gresk II	36
Tekststudier i Det nye testamente	38
Hebraisk grammatikk	41
Praksis i Den norske kirke.....	43

Bachelor i Teologi

Bachelor i Teologi er en åpen Bachelor med ulike fordypninger store valgmuligheter. Det gir allmenn innføring i teologiens disipliner og religion og kristen tro. Den vil kvalifisere for flere ulike stillinger innen kirke, menighet og organisasjonsliv, alt etter hvilken fordypning en velger. Studieprogrammet vil også kvalifisere til videre studier og opptak på masterstudier.

Studiet består av 80/85 obligatoriske emner innen teologi og KRLE
Examen Philosophicum 20 studiepoeng
80 valgfrie studiepoeng

Fordypninger:

Studeprogrammet i teologi tilbys med en fordypning bibelvitenskap (MF- varianten)

Studeprogrammet i teologi tilbys med en fordypning i misjon

Studeprogrammet i teologi tilbys med en åpen fordypning i selvvalgte emner

Læringsutbytte for de obligatoriske studiepoeng:

Hvilke kunnskaper skal studenten ha?

- Ha bred kunnskap om teorier, problemstillinger og metoder innen teologi, religion og kristen tro.
- Ha bred kunnskap om bakgrunn og tradisjoner for teologi, religion og kristen tro, samt fagfeltenes egenart og plass innen den kristne kirke og dagens samfunn.
- Kunne oppdatere sin kunnskap innen fagfeltene teologi, religion og kristen tro.

Hvilke ferdigheter skal studenten ha?

- Evne til å oppdatere og fornye egen kunnskap i teologi og samfunns spørsmål.
- Kunne reflektere over eget arbeid og egen tjeneste og ha evne til å justere dette under veiledning.
- Evne til å innhente, bearbeide og presentere kunnskap om teologi, kristendom, religion og samfunns spørsmål.

Hvilken generell kompetanse skal studenten ha?

- Kunne beskrive, vurdere og ha innsikt i yrkesetiske problemstillinger.
- Kunne formidle teologisk kunnskap og kristen tro og livssyn i kirke, skole og samfunn.
- Kunne vise toleranse, respekt og tillit i møte med mennesker med ulik livssyn og livstolkning.
- Være bevisst på den lederrolle som kunnskap og utdanning gir.

Oppbygning og obligatoriske emner

100 (105) obligatoriske studiepoeng

Årsstudiet i KRLE

KRLE 111 Bibelen	15 st
KRLE 112 Fag og formidling	5 st
KRLE 113 Kristendommens historie	10 st
KRLE 114 Kirkens tro	10 st
KRLE 115 Andre religioner	10 st
KLRE 116 Livssyn og religionsmøte	10 st

TEOL 201 Teologi I 15 st

Enten

TEOL 202 Teologi II 15 st

Eller

TEOL 203 Bibelvitenskap 10 st

Eller annet teologiemne på 200 nivå etter søknad

EXP 100 Examen Philosophicum 20 st

Til sammen 100/ 105 studiepoeng

Utover dette er de resterende 80/75 studiepoengene valgfrie studiepoeng

Det er mulig å velge blant ATHs ulike studieprogram innen teologi, musikk, psykologi og interkulturelle studier. Det vil være mulig å innpasse emner fra andre norske universiteter og høyskoler, og det er videre gode muligheter for utenlandsstudier.

Arbeidskrav

1. studieår Kristendom med RLE

KRLE 111 Bibelen	15 st	135 timer
KRLE 112 Fag og formidling	5 st	30 timer
KRLE 113 Kristendommens hist.	10 st	75 timer
KRLE 114 Kirkens tro	10 st	90 timer
KRLE 115 Andre religioner	10 st	75 timer (8 sp sammen med IFO)
KLRE 116 Livssyn og religionsmøte	10 st	90 timer (5 sp sammen med IFO)

Til sammen 495timer

Selvstudium og eksamensforberedelse 1080 timer (40 uker a 27 timer)

Arbeidskravet vil være tilsvarende for de neste to årene

Fordypningsmuligheter

Fordypning i bibelvitenskap

En bachelor i teologi med fordypning i språk (MF varianten) består i av

1. Kristendom med KRLE	60 st
2. Examen Philosophicum	20 st
3. TEOL 201 Teologi I	15 st
4. TEOL 203 Bibelvitenskap	10 st
5. Språkfag 50 studiepoeng	
a. TEOL 111-113 Gresk	30 st
b. Teol 114-115 Hebraisk	20 st
6. Praktisk teologiske fag	
a. PRA 203 Ledelse og menighetsutvikling	5 st
b. PRA 202 Forkynnelse og gudstjeneste	10 st
c. PRA 208 Menighetspraksis i DNK	5 st
d. IFO 119 Kommunikasjon	5 st

Fordypning i misjon

En bachelor i teologi med fordypning i misjon vil bestå av

1. Kristendom med KRLE	60 st
2. Examen Philosophicum	20 st
3. TEOL 201 Teologi I	15 st
4. TEOL 202 Teologi II	15 st
5. IFO Årsstudium enkeltemner	40 st
a. IFO 111	
b. IFO 118	
c. IFO 114	
d. IFO 119	
6. fordypningsemner Misjon	20 st
a. IFO 113	
b. IKS 216	
7. Valgfritt emne	10 st

Åpen Bachelor i teologi

Obligatoriske og valgfrie moduler

1. Kristendom med KRLE	60 st
2. Examen Philosophicum	20 st
3. TEOL 201 Teologi I	15 st
4. TEOL 202 Teologi II /Teol 203	15 st (10st)
5. Valgfrie studiepoeng	70 st

KRLE 100 Kristendom med RLE

Årsstudiet KRLE100 Kristendom med RLE (religion, livssyn og etikk) skal **til sammen utgjøre minst 60 studiepoeng, og er en integrert del av studieprogrammene Bachelor i Praktisk teologi og Bachelor teologi (3årig studieløp) ved ATH**

Forventet læringsutbytte

Læringsutbyttet skal være beskrevet som det en kandidat skal ha oppnådd ved fullført utdanning i form av kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse i samsvar med nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.

Studenter på årsstudiet i KRLE skal ha faglig kompetanse, tilegne seg yrkesfaglige ferdigheter og utvikle sin personlige danning.

Hvilke kunnskaper skal studenten ha?

- a) Grundig kunnskap om kristendommens sentrale tekster trosgrunnlag og opprinnelse
- b) Kunnskap om andre religioner og livssyns tekster trosgrunnlag og opprinnelse
- c) Kunnskap om kristendommen og andre religioner og livssyns historie og betydning i Norge
- d) Kunnskap om kristendommens ulike konfesjoner og trosuttrykk
- e) Kunnskap om ulike syn på sentrale spørsmål i den kristen tro
- f) Kunnskap om etisk metode og sentrale etiske områder

Hvilke ferdigheter skal studenten ha?

- a) Evne til å arbeide med tolkning og forståelse av bibeltekster og utvalgte historiske tekster
- b) med tilknytning til Bibelen, kirkehistorien og andre religioner og livssyn
- c) Evne til å reflektere over etiske problemstillinger
- d) Kunne arbeide metodisk med teorier, fagstoff og forskningsresultater
- e) Evne til å reflektere over ulike trosuttrykk og spiritualitetsformer

Hvilken generell kompetanse skal studenter ha?

- a) Respekt og toleranse for religions- og livssynsmangfoldet
- b) Kunne formidle livssyns- og religionsstoff i ulike sammenhenger
- c) Forståelse for kristendom, religioner og livssyns plass i samfunnet

Bibelen

Studiepoeng	15
Kode	KRLE 111
Undervisningssemester	Høst
Stuedsted	AnsgarHøyskole
Emneansvarlig	Cato Gulaker
Undervisningsspråk	Norsk
Gjelder fra	august 2018

Forkunnskapskrav

Allmenn studiekompetanse eller realkompetanse

Emnebeskrivelse og presentasjon

Emnet *KRLE 111 Bibelen* utgjør 15 studiepoeng av *KRLE100 Kristendom med RLE*. *KRLE100* skal til sammen utgjøre minst 60 studiepoeng, og er en integrert del av studieprogrammet *Bachelor i teologi / Bachelor i praktisk teologi* (3-årig studieløp) ved ATH

Undervisningen foregår gjennom forelesninger og seminarer. Seminarene har obligatorisk fremmøte

Forventet læringsutbytte

Kunnskapsmål:

- Få oversikt over Bibelen og ulike teorier om de bibelske bøkernes opprinnelse, herunder tekst- og kanonhistorie.
- Gjøre rede for og drøfte sentrale problemstillinger GTs og NTs forskjellige temaer Gjøre rede for og drøfte hermeneutiske grunnspørsmål omkring forholdet mellom GT og NT

Ferdighetsmål:

- Gjennomføre vitenskapelig basert eksegese av et utvalg oversatte gammeltestamentlige og nytestamentlige tekster, ut fra deres historiske, kontekstuelle og intertekstuelle sammenhenger

Generell kompetanse:

- Forståelse av ulike tilnærminger til Bibelen og fortolkning av ulike teksttyper.
- Evne til å formidle kunnskap om bibelens opprinnelse, betydning og budskap.

Kursbeskrivelse

Emnet *KRLE111* består i alt av 4 ulike kurs på til sammen 15 studiepoeng, som består av innledning (isagogikk) til GT og NT og fortolkning (eksegese) av sentrale tekster i GT og NT.

Isagogikk

Studentene skal i dette kurset tilegne seg faktakunnskaper til forståelse av Det gamle og Det nye testamentet, det vil si oversikt over GTs og NTs innhold, ulike litteraturtyper og noen sentrale bibelteologiske temaer. Denne delen av studiet fokuserer hovedsakelig på de historiske sidene ved GT og NT, herunder innledningsvitenskap, kanonhistorie og tekst- og oversettelseshistorie. I tilknytning til dette drøftes spørsmål knyttet til Israels historie i gammeltestamentlig tid og nytestamentlig samtidshistorie.

Eksegese

I dette kurset er det det eksegetiske og litterære arbeid med utvalgte gammeltestamentlige skrifter/tekster som står i sentrum. Tekstene studeres på grunnlag av norsk bibeloversettelse og ved hjelp av en vitenskapelig

kommentar. Studentene skal oppøve ferdigheter til å kunne analysere bibeltekster ved hjelp av grunnleggende eksegetisk og litteraturvitenskapelig metodikk. Også sentrale bibelteologiske emner vil bli behandlet i tilknytning til tekstgjennomgangene.

Tekstutvalg

Det gamle testamente

1. Mosebok

Kapittel 1–3; 12,1-9; 15:1–21; 22, 1-19

De ti bud

2. Mosebok 20,1-17 og 5. Mosebok 5,6-21

Jesaja

6,1-7,17; 9,1-7; 11,1-10; 40,1-31; 52,13-53,12; 65,17-25

Salmene

1; 2; 8; 22; 23; 46; 103; 110

Det nye testamente

Tekstutvalg

Matteus-evangeliet

Tekster: 3,13-4,11; 5,1-12; 6,7-15; 8,1-4; 13; 16,13-23; 17,1-12; 28,16-20.

I tillegg studeres følgende temaer knyttet til tekster fra synopsen

Bergprekenens tolkningstyper og helhetsforståelse.

Underberetningene hos synoptikerne.

Jesu bruk av lignelser.

Apostlenes gjerninger (Acta) Tema:

Den Hellige Ånd i Acta.

Menighet og menighetsliv i Acta.

Misjonsforkynnelse og misjon i Acta.

Vurderings og evalueringsformer

Eksamen

I dette emnet skriver studenten en seminaroppgave på 4000 ord under veiledning. Oppgaven vurderes etter gradert skala A – F. For å få vurdert oppgaven, må følgende elementer være fullført og bestått:

- innledende oppgaveseminar
- innlevering av oppgaveutkast, inkludert problemstilling og selvvalgt pensum
- en veiledningssamtale med faglærer/veileder
- presentasjon av oppgavens problemstilling og struktur i grupper (avsluttende oppgaveseminar)
- minst 75 % deltagelse på obligatoriske seminartimer
- skriftlig emneprøve på 90 minutter med kortsvarsoppgaver fra pensum

Studenter som ikke følger undervisning ved skolen kan søke om alternativ eksamensform (skriftlig 4 timers eksamen) Søknad må sendes senest en uke etter at undervisningsperioden for emnet har startet, bruk eget skjema.

Evaluering

Det vil bli avholdt evaluering av emnets forelesninger og seminar etter retningslinjene i Skolens kvalitetssikringssystem

Pensum:

Det gamle testamente – Isagogikk

Hagelia, H: *Hvordan lese Det gamle Testamentet*, Cappelen Damm Akademisk, Oslo 2017

Det gamle testamente - Eksegese

Hagelia, H, *Ordet og vitnesbyrdet, Eksegetiske og homiletiske studier av tekster fra Det gamle testamentet*, upublisert forelesningsmanuskript, 2018 (til pensumtekstene)

Eller:

Kartveit, M. (red.): *Det gamle Testamente, Tekstar i utval*, Det norske Samlaget, Oslo 2000 (til pensumtekstene)

Det nye testamente – Isagogikk

Hvalvik, R og T. Stordalen: *Den store fortellingen: Om Bibelens tilblivelse, innhold, bruk og betydning*. Oslo 1999. ISBN 82-541-0545-6. Side 32-50; 176-382 (224 s.)

og

Noack, B.: *Det nye Testamente og de første kristne årtier*. København 1992. ISBN 87-12-64856-6. Side 42-98 (57 s.)

og

Carson and Moe *An introduction to The New Testament* 2.ed 2005 ISBN 978-0-310-23859-1 Side 285-331 (45 sider)

Det nye testamente – Eksegese

Kvalbein, H.: *Matteusevangeliet*. Bind I og II. Oslo 1998/90. Bind I, ISBN 82-531-6063-1: side 15-32; 92-115; 124-138; 168-179; 201-216; 252-263; Bind II, ISBN 82-531-6065-8 : side 11-23; 63-73; 79-84; 287-293 (ca. 140 sider)

og

Hvalvik, R.: *Fra Jerusalem til jordens ender. Hovedtrekk i Apostlenes gjerninger*. 5 utgave. Genesis Oslo 2002. ISBN 82-476-0239-3. Side 45-85; 96-104 (ca. 45 sider).

Fag og Formidling

Studiepoeng	5
Kode	KRLE 112
Undervisningssemester	Høst
Stuedsted	AnsgarHøyskole
Emneansvarlig	Førstelektor Øyvind Skjegstad
Undervisningsspråk	Norsk
Gjelder fra	august 2017

Forkunnskapskrav

Allmenn studiekompetanse eller realkompetanse

Emnebeskrivelse og presentasjon

Emnet *KRLE 112 fag og formidling* utgjør 5 studiepoeng av *KRLE100 Kristendom med RLE*. *KRLE100* skal til sammen utgjøre minst 60 studiepoeng, og er en integrert del av studieprogrammet *Bachelor i teologi / Bachelor i praktisk teologi* (3-årig studieløp) ved ATH

Undervisningen foregår gjennom forelesninger

Forventet læringsutbytte

Kunnskapsmål:

- Beskrive forholdet mellom religion og pedagogikk historisk og aktuelt
- Beskrive religionsundervisningspens plass og posisjon i norsk skole
- Gjengi sentrale teorier om forholdet med barns utvikling og religion/ livssyn
- Forklare sentrale elementer som utgjør rollen som religions og livssynslærer/ formidler

Ferdighetsmål:

- Gjennomføre planlegging av religionsundervisning
- Være oppmerksom på yrkesetiske problemstillinger
- Identifisere religionsundervisningens særtrekk og egenart

Generell kompetanse:

- Forståelse for religionsmangfoldet i norsk skole og evne til å til rette legge fagstoff om religion og livssyn pedagogisk

Kursbeskrivelse

Kurset i *fag og formidling* vil gi en innføring hvor det særlig fokuseres på oppdragelse og undervisning i grunnskolen. Studentene skal tilegne seg kunnskaper som gjør dem i stand til å vurdere den faglige formidling av kristendom, andre religioner og livssyn, innholdsmessig så vel som metodisk. Noen grunnlagsspørsmål vil debatteres samt en del religions-psykologiske tema. Kurset skal videre bevisstgjøre studentene på religionenes plass og funksjon i skolen.

Vurderings og evalueringsformer

Eksamen

Det avholdes en 4 timers skriftlig eksamen

Eksamen vurderes etter gradert skala A – F

Evaluering

Det vil bli avholdt evaluering av emnets forelesninger og seminar etter retningslinjene i Skolens kvalitetssikringssystem

Pensum:

Sødal, H.K. (red.): Religions og livssynsdidaktikk. En innføring. 4. utgave. Kristiansand:

Høyskoleforlaget, 2009 side 11-149 og 171-176

*Leer-Salvesen, Levi Geir Eidhamar, Vigdis Hølen: Den andre. Etikk og filosofi i skolen.

Høyskoleforlaget, Kristiansand 2007. ISBN 978-82-7634-716-6 side 2007 side 148- 170 og 244- 268

Repstad, P.: Religiøst liv i det moderne Norge. Et sosiologisk kart. 2. utgave. Kristiansand: 2000.

ISBN 82-7634-290-6. Side 9-44; 101-114 (48 sider)

*Gunn Imsen Lærerne verden Innføring i generell didaktikk Universitetsforlaget 2006 side

169-200

*Gunn Imsen Elevens verden Innføring i Pedagogisk psykologi 4. Utg. Universitetsforlaget

2005 side 161- 178 og 251- 274

Læreplan i religion, livssyn og etikk <http://www.udir.no>

Kunnskapsløftets innledende del <http://www.udir.no>

*tekster merket med stjerne blir tilgjengelig som kompendium

Kristendommens historie

Studiepoeng	13
Kode	KRLE 113
Undervisningssemester	Høst
Studiested	Ansgar Høyskole
Emneansvarlig	Torstein Try
Undervisningsspråk	Norsk
Gjelder fra	august 2011

Forkunnskapskrav

Allmenn studiekompetanse eller realkompetanse

Emnebeskrivelse og presentasjon

Emnet *KRLE 113 Kristendommens historie* utgjør 10 studiepoeng av *KRLE100 Kristendom med RLE*. *KRLE100* skal til sammen utgjøre minst 60 studiepoeng, og er en integrert del av studieprogrammet *Bachelor i teologi / Bachelor i praktisk teologi* (3-årig studieløp) ved ATH

Undervisningen foregår gjennom forelesninger

Forventet læringsutbytte

Kunnskapsmål:

- Kunne gjengi og forklare sentrale tidsepoker og utviklingstrekk i kristendommens historie.
- Kunne gjengi og forklare ulike kirkesamfunns historie, lære, etikk, organisasjonsstruktur og gudstjenesteliv.

Ferdighetsmål:

- Kunne drøfte årsaker og virkninger ved kristendommens historie
- Kunne drøfte likheter og ulikheter ved ulike kirkesamfunn
- Kunne drøfte årsaker og virkninger i vekkelses- og misjonshistorien

Generell kompetanse:

- Kunne vise forståelse for ulike kirkesamfunns historiske utvikling, deres likheter og ulikheter
- Kunne vise respekt for ulike kristne konfesjoners tro og praksis

Kursbeskrivelse

Norsk kirke- og misjonshistorie (4 studiepoeng)

Kurset skal gi et overblikk over norsk kirke- og misjonshistorie, og innsikt i kirker og menigheter som en del av den historiske virkelighet.

Kirke- og misjonshistorie med frikirkehistorie (4 studiepoeng)

Kurset skal gi et overblikk over allmenn kirke- og misjonshistorie samt frikirkelig historie fra oldkirken fram til nyere tid. Spesielt vektlegges den europeiske og nordamerikanske kirkehistorie samt oldkirken, reformasjonen og vekkelsesbevegelsene på 1700 og 1800-tallet. Studiet skal gi innsikt i kirker og menigheter som en del av den historiske virkelighet.

Konfesjonskunnskap (2 studiepoeng)

Kurset skal behandle utvalgte konfesjoner og kirkelige bevegelser, med vekt på konfesjoner som er representert i det norske samfunn.

Vurderings og evalueringsformer

Eksamen

Det avholdes en 4 timers skriftlig eksamen
Eksamen vurderes etter gradert skala A – F

Evaluering

Det vil bli avholdt evaluering av emnets forelesninger og seminar etter retningslinjene i Skolens kvalitetssikringssystem

Pensum:

Norsk kirke- og misjonshistorie Litteratur (ca 300 sider)

Elstad, H og P. Halse: *Illustrert norsk kristendomshistorie*. Fagbokforlaget, 2002.
ISBN 82-7674-702-7. Side 13-323 (313 sider)

Kirke- og misjonshistorie med frikirkehistorie Litteratur (ca 315 sider)

Brynjar H: *Kirke og misjon gjennom 200 år*. Lunde Forlag 1997. ISBN 82-520-4450-6. Side 13-275 (262 sider)

Breistein, I. F. og Eskilt, I: *Frikirke- og vekkelsesbevegelser - en historisk oversikt*. Kompendium. Kristiansand 1997. Side 7-60 (53 sider)

Konfesjonskunnskap Litteratur (ca 160 sider)

Tjørhom, Ola (red.): *Kirkesamfunn i Norge: Innføring i kirkekunnskap*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk, 2018. ISBN 978-82-02-59475-6. Side 13-80; 101-150; 169-232; 335-348.

Kristen Tro

Studiepoeng	10
Kode	KRLE 114
Undervisningssemester	Vår
Stuedsted	Ansgarskolen Kristiansand
Emneansvarlig	Martin Jakobsen
Undervisningsspråk	Norsk
Gjelder fra	august 2015

Forkunnskapskrav

Allmenn studiekompetanse eller realkompetanse

Emnebeskrivelse og presentasjon

Emnet *KRLE 114 kristen tro*, utgjør 10 studiepoeng av *KRLE100 Kristendom med RLE*. *KRLE100* skal til sammen utgjøre minst 60 studiepoeng, og er en integrert del av *Bachelor i teologi / Bachelor i praktisk teologi* (3-årig studieløp) ved ATH

Undervisningen foregår gjennom forelesninger og seminarer. Seminarene har obligatorisk fremmøte.

Forventet læringsutbytte

Kunnskapsmål:

- Beskrive hovedinnholdet i den kristne tro slik den kommer til uttrykk i Bibelen og økumeniske bekjennelser
- Forklare ulike etiske posisjoner og teorier
- Beskrive ulike former for kristen spiritualitet

Ferdighetsmål:

- Gjennomføre sentrale systematisk-teologiske refleksjoner
- Analysere ulike dogmatiske posisjoner
- Analysere etiske case ved hjelp av etiske metoder
- Reflektere over ulike spiritualitets tradisjoner

Generell kompetanse:

- Respektere ulike konfesjonelle og etiske posisjoner og ulike spiritualitetstradisjoner
- Drøfte ulike systematisk-teologiske synspunkter
- Formidle sentrale synspunkter på systematisk- teologiske spørsmål

Kursbeskrivelse

Dogmatikk (5 studiepoeng)

Kurset i dogmatikk (troslære) skal gi en helhetsframstilling av den kristne tro på grunnlag av bibelvitenskapene og teologihistorien. Siktemålet er å gi kjennskap til og innsikt i de viktigste bibelsynspørsmålene, kristen åpenbaringsforståelse, læren om Gud, mennesket og den skapte verden. Dessuten vil kurset gi kjennskap til og innsikt i læren om Jesus Kristi person og gjerning og Den Hellige Ånd og menigheten. Emner som læren om frelsen, rettferdiggjørelsen, helliggjørelsen og det kristne liv vil tas opp til behandling. Endelig vil problemstillinger i tilknytning til læren om de siste ting drøftes, herunder Jesu gjenkomst, dommen og det evige liv.

Etikk (3 studiepoeng)

Kurset i etikk skal gi en innføring i etikkens prinsippsspørsmål (grunnlagsetikk). Videre skal faget gi en innføring i kristen etikk med vekt på konkrete etiske emner (områdeetikk) på det personlige og sosiale plan. Samtidig vil man sette arbeidet med etikken i relasjon til etikkundervisning i menighet og skole. Særlig skal det her drøftes normer og verdier i relasjon til fellesverdier. Studiet skal videre gi studentene hjelp til å drøfte konkrete etiske spørsmål med fokus på aktuelle problemstillinger.

Spiritualitet (2 studiepoeng)

Kurset i spiritualitet skal gi studentene en tverrfaglig innføring i spiritualitet innenfor den kristne tro. Spiritualitet er forstått som den religiøse tros ytringsformer slik de kommer til uttrykk i enkeltpersoner og religiøse tradisjoner. Kurset vil blant annet gi en innføring i spiritualitetens hovedformer: kontemplativ, rasjonell, karismatisk, estetisk/rituell og diakonal spiritualitet.

Vurderings og evalueringsformer

I dette emnet skriver studenten en seminaroppgave på 3500 ord under veiledning. Oppgaven vurderes etter gradert skala A – F. For å få vurdert oppgaven, må følgende elementer være fullført og bestått:

- *innledende oppgaveseminar*
- *innlevering av oppgaveutkast*
- *en veiledningssamtale med faglærer/veileder*
- *presentasjon av oppgavens problemstilling og struktur i grupper (avsluttende oppgaveseminar)*
- *skriftlig emneprøve på 90 minutter – vurderes til bestått / ikke bestått*

Studenter som ikke følger undervisning ved skolen kan søke om alternativ eksamensform (skriftlig 4 timers eksamen) Søknad må sendes senest en uke etter at undervisningsperioden for emnet har startet, bruk eget skjema

Evaluering

Det vil bli avholdt evaluering av emnets forelesninger og seminar etter retningslinjene i Skolens kvalitetssikringssystem

Pensum:

Dogmatikk Litteratur (ca 350 sider)

Hegstad, Harald Gud, *Verden og Håpet Innføring i kristen dogmatikk* Luther forlag 2015

Skarsaune, O.: *Troens ord. De tre oldkirkelige bekjennelsene*. Oslo 1997. Side 25-35; 38-69; 77-80; 123-125; 135-177; 187-191.

*Lausannepakten. Den Norske Lausannekomité. Stavanger. 4 sider

Etikk Litteratur (ca 230 sider)

Heiene, G, og Thorbjørnsen, S.O., *Kristen Etikk, en innføring* Universitetsforlaget 2011, ISBN: 978-82-15-01803-4 (230 sider)

Spiritualitet Litteratur (ca 230 sider)

Foster, J.F.: *Streams of Living Water. Celebrating the Great Traditions of Christian Faith.*
HarperSanFrancisco 1998, ISBN: 0-06-062822-7 (270 sider)

*tekster merket med stjerne blir tilgjengelig som kompendium

Andre religioner

Studiepoeng	10
Kode	KRLE 115
Undervisningssemester	Vår
Stuedsted	Ansgarskolen Kristiansand
Emneansvarlig	Torstein Try
Undervisningsspråk	Norsk
Gjelder fra	august 2013

Forkunnskapskrav

Allmenn studiekompetanse eller realkompetanse

Emnebeskrivelse og presentasjon

Emnet *KRLE 115 Andre religioner* utgjør 10 studiepoeng av *KRLE100 Kristendom med RLE*. *KRLE100* skal til sammen utgjøre minst 60 studiepoeng, og er en integrert del av studieprogrammet *Bachelor i teologi / Bachelor i praktisk teologi* (3-årig studieløp) ved ATH

Undervisningen foregår gjennom forelesninger og seminarer. Seminarene har obligatorisk fremmøte.

Forventet læringsutbytte

Læringsmål:

- Ha kunnskap om begrepet religion og om religion som forskningsfelt
- Ha kunnskap om religiøse livssyns, historie, praksis og særtrekk
- Kunne forklare grunnleggende sammenhenger mellom religion, samfunnsutvikling og utviklingsarbeid
- Ha kunnskap om symboler og ritualers sentrale plass i religiøse livstolkninger

Ferdighetsmål:

- Kunne formidle kunnskap om og undervise om ulike religion og livssyn
- Kunne sammenligne religioner og finne fellestrekk og særtrekk
- Kunne reflektere over forholdet mellom kristendommen og andre religioner.

Generelle ferdigheter:

- Vise respekt for mennesker med ulike religioner og livssyn

Kursbeskrivelse

Religionshistorie (2 studiepoeng)

Kurset gir grunnleggende innføring i religionsvitenskapen, men særlig fokus på definisjoner og historisk forståelse av faget. Det tar også opp riter og symboler som sentrale religiøse elementer.

Jødedom og slam (4 studiepoeng)

Kurset gir en generell innføring i jødedom og islam ut fra et historisk perspektiv. Studiet vil drøfte utviklingen av disse religionenes tros- og atferdsformer, deres aktuelle ytringer og endringer i dagens kulturelle og religiøse brytninger.

Hinduisme og Buddhisme (4 studiepoeng)

Kurset gir en generell innføring i hinduisme og buddhisme ut fra et historisk perspektiv. Studiet vil drøfte utviklingen av disse religionenes tros- og atferdsformer, deres aktuelle ytringer og endringer i dagens kulturelle og religiøse brytninger.

Eksamens og evalueringsformer

Eksamen

Det avholdes en 4 timers skriftlig eksamen

Eksamen vurderes etter gradert skala A – F

Evaluering

Det vil bli avholdt evaluering av emnets forelesninger og seminar etter retningslinjene i Skolens kvalitetssikringssystem

Pensum:

Religionshistorie Litteratur (ca 200 sider)

Gilhus og Mikaelsson *Nytt blikk på religion* Pax forlag 2001 ISBN: 82-530-2252-2
Side 9-59 og 80-140 (110 sider)

*Hjelde og Krogseth, *Religions et vestlig fenomen* Gyldendal akademisk 2007 ISBN:
978-82-02-37776-9 side 19-48

*Furseth og Repstad, *Innføring i religionssosiologi* Universitetsforlaget 2003
ISBN 82-15-00417-2 (side 26-42)

Jødedom og slam, Litteratur (ca 210 sider)

Rian, D. og Eidhamer, L.G.: *Jødedommen og Islam*. 2. utg. Kristiansand: Høyskoleforlaget, 1999. ISBN 82-7634-164-0. Side 11-108; 119-230; 244-249 (198 sider)

Hinduisme og Buddhisme Litteratur (ca 315 sider)

Jacobsen, K.A. og Thelle, N.R.: *Hinduismen og Buddhismen*. Kristiansand: Høyskoleforlaget, 1999. ISBN 82-7634-148-9. Side 33-334 (301 s.)

*tekster merket med stjerne blir tilgjengelig som kompendium

Livssyn og religionsmøte

Studiepoeng	10
Kode	KRLE 116
Undervisningssemester	Vår
Stuedsted	Ansgarskolen Kristiansand
Emneansvarlig	Torstein Try
Undervisningsspråk	Norsk
Gjelder fra	august 2011

Forkunnskapskrav

Allmenn studiekompetanse eller realkompetanse

Emnebeskrivelse og presentasjon

Emnet *KRLE 116 Kultur og religionsmøte*, utgjør 10 studiepoeng av *KRLE100 Kristendom med RLE*. KRLE100 skal til sammen utgjøre minst 60 studiepoeng, og er en integrert del av studieprogrammet *Bachelor i teologi / Bachelor i praktisk teologi* (3-årig studieløp) ved ATH

Undervisningen foregår gjennom forelesninger og seminarer. Seminarene har obligatorisk fremmøte.

Forventet læringsutbytte

Læringsmål:

- Kunne gjengi og forklare ulike livssyns historie og særtrekk
- Kunne forklare hva religionsdialog og religionsmøte er
- Kunne forklare hva menneskerettigheter og religionsfrihet er
- Kunne gjøre rede for møter mellom islam og kristendom i historisk perspektiv og i dag

Ferdighetsmål:

- Kunne formidle kunnskap om og undervise om ulike religion og livssyn
- Kunne formidle kunnskap om og undervise om religionsdialog, menneskerettigheter og religionsfrihet
- Kunne vurdere ulike kristne holdninger til muslimer
- Kunne reflektere kritisk over ulike sider ved misjon versus religionsdialog, sett i lys av misjonsbefaling, etikk og menneskerettigheter

Generelle ferdigheter:

- Kunne vise respekt og sensitivitet i møte med mennesker med andre religioner og livssyn
- Kunne følge normer og regler for religionsdialog
- Utvikle en verdibasert grunnholdning basert på menneskerettigheter og religionsfrihet

Kursbeskrivelse

Religionsmøte og menneskerettigheter (5 studiepoeng)

Kurset skal gi en innføring i temaene religionsmøte, religionsdialog og misjon, med særlig vekt på forholdet mellom kristendom og islam. Temaene vil belyses fra et menneskerettighetsperspektiv og et kjønnsperspektiv. Kurset gir en innføring i menneskerettighetenes historie og innhold, med særlig vekt på religionsfriheten.

Religioner og livssyn (5 studiepoeng)

Kurset vil gi studentene kunnskap om religiøse og livssynsmessige fenomener og tradisjoner, herunder gi innsikt i og forståelse for den rolle religioner og livssyn spiller i dagens verden. Studiet av livssynskunnskap omfatter bl.a. kjennskap til hva et livssyn er, den historiske bakgrunn for livssynsmangfoldet og eksempler på ulike livssyn.

Vurderings og evalueringsformer

I dette emnet skriver studenten en seminaroppgave på 3500 ord under veiledning. Oppgaven vurderes etter gradert skala A – F. For å få vurdert oppgaven, må følgende elementer være fullført og bestått:

- *innledende oppgaveseminar*
- *innlevering av oppgaveutkast*
- *en veiledningssamtale med faglærer/veileder*
- *presentasjon av oppgavens problemstilling og struktur i grupper (avsluttende oppgaveseminar)*
- *skriftlig emneprøve på 90 minutter – vurderes til bestått / ikke bestått*

Studenter som ikke følger undervisning ved skolen kan søke om alternativ eksamensform (skriftlig 4 timers eksamen) Søknad må sendes senest en uke etter at undervisningsperioden for emnet har startet, bruk eget skjema

Evaluering

Det vil bli avholdt evaluering av emnets forelesninger og seminar etter retningslinjene i Skolens kvalitetssikringssystem

Pensum:

Religioner og livssyn

Aadnanes, Per M. *Livssyn* 4 utg. Universitetsforlaget 2012 (side 11-74 og 130-291)

Sødal, H. K.(red.): *Det kristne Norge. Innføring i konfesjonskunnskap*. Kristiansand: Høyskoleforlaget, 2002. ISBN 82-7634-354-6.side 308-321

* Grande Per Bjørnar *Sentrale Livssyn* Gyldendal Norsk forlag side 57-67, og 83-97

*Schanning, Espen: *Modernitetens oppløsning*. Spartacus, 2000. Side 9-24 (16 sider)

*Eidhamar, Levi Geir (red) *Religioner og livssyn* Kristiansand: Høyskoleforlaget, 2004 ISBN 82-7634-517-4 side 316-326

Religionsmøte og menneskerettigheter

Leirvik, Oddbjørn *Religionspluralisme*. Pax Forlag 2007. Side 7-102 (95 sider)

Opsal, J; Bakke, R (red): *Mellom kors og halvmåne*. Genesis Forlag, Oslo 1994. Side 1-150 og 165-196 (182 sider)

*Kirkens Nødhjelp (red): *Håp for verden Kirken og Menneskerettighetene* 1998. Side 7-26, 87-100 (34 sider)

*Oslokoallisjonen: "Ground Rules for Missionary Activities". The Oslo Coalition on Freedom of Religion or Belief 2009. Tilgjengelig på http://www.oslocoalition.org/documents/groundrules_final.doc (8 sider)

*Breistein, Ingunn Folkestad: "The Oslo Coalition for Freedom of Religion or Belief: Ground Rules for Missionary Activities". I: *A Learning Missional Church - Reflections from Young Missiologists*. Edinburgh 2010-series, Regnum Books 2011(11 sider)

*The Cape Town Commitment 2010. (Sidetall varierer med hvor dokumentet hentes, ca. 30 sider)

På engelsk: <http://www.lausanne.org/ctcommitment>

På norsk i Ekenes, Engelsviken, Jørgensen og Kjøde (red.): *Misjon til forandring : refleksjoner og visjoner fra Lausanne III*. Hermon 2011

*Barbosa da Silva, António: "Mission eller dialog? En kritisk analys av kontroversen mission eller dialog ur kunskapsteoretisk och etisk synsvinkel", s. 43-59 i Nygren, Tomas: *En värld – en religion? Religionsteologisk refleksion*. Johannelunds teologiska skriftserie 3-4 2002. (17 sider)

*Grung, Anne Hege: "Kvinner i dialog". Artikkel tidligere publisert i boka *Emmaus: Erfaringer fra et meditasjons- og dialogarbeid*, Emmaus, Oslo 2000. Tilgjengelig på http://www.emmausnett.no/ressurser/kvinner_i_dialog.shtml (7 sider)

*Thelle, Notto: "Hva er kristen tro i møte med annen tro?". S. 176-190 i Henriksen, Jan-Olav (red.): *Tro. 13 essays om tro*, Kom forlag 2006 (15 sider)

Teologi I

Studiepoeng	15
Kode	TEOL 201
Undervisningssemester	Høst 2. år
Stuedsted	Ansgarskolen Kristiansand
Emneansvarlig	Cato Gulaker
Undervisningsspråk	Norsk
Gjelder fra	August 2013

Forkunnskapskrav

KRLE 100 Kristendom med RLE eller tilsvarende

Emnebeskrivelse og presentasjon

Emnet *Teol 201 Teologi I* utgjør 15 studiepoeng av *Teologi 200*. *Teologi 200* skal til sammen utgjøre 40 studiepoeng og er en integrert del av studieprogrammene Bachelor i teologi og Bachelor i Praktisk teologi.

Undervisningen foregår gjennom forelesninger og seminarer.

Forventet læringsutbytte

Kunnskaper:

- Gode kunnskaper om teologiens historiske utvikling
- Gode kunnskaper om evangelikal og pinsekarismatisk teologis sentrale dogmelære og utvikling
- God innsikt i evangelikal og karismatisk debatt om bibelsyn, frelsesforståelse og karismatikk
- God kjennskap til de utfordringer teologiske tradisjoner står overfor i møte med en stadig mer pluralistisk verden

Ferdigheter:

- God forståelse for forholdet mellom teologi og kontekst
- Evne til å diskutere og reflektere over ulike syn på Bibelen og frelsen
- Evne til å analysere og reflektere over ulike etiske posisjoner

Generell kompetanse:

- Kunne samtale om og diskutere ulike syn på sentrale evangeliske og pinsekarismatiske spørsmål
- Kunne delta i etisk dialog og begrunne og forsvare et kristent verdisyn

Kursbeskrivelse

Teologihistorie (4 studiepoeng)

Kurset tar sikte på å gi en god oversikt over teologiens historie, med vekt på oldkirken og den moderne periode. Tematisk vil kurset ha et spesielt fokus på teologien, kristologien og soteriologien. Kurset har normalt 24 forelesningstimer

Evangelikal og pinsekarismatisk teologi (7 studiepoeng)

Dette kurset skal gi god oversikt over fremveksten og utviklingen av evangelikal og pinsekarismatisk teologi. Begge retningene er sentrale i norsk kirkevirkelighet, og studentene vil bli introdusert for ulike syn på aktuelle teologiske elementer som bibelsyn, frelsesforståelse, pneumatologi og karismatikk. Fagene vil også arbeide med disse retningenes historiske, teologiske og sosiale betydning. Kurset har normalt 36 undervisningstimer

Religion og etikk (4 studiepoeng)

Kurset i *Religion og etikk* skal gi studentene en innføring i de etiske utfordringer som møter oss i et stadig mer komplekst og sammensatt samfunn. Perspektivet inkluderer vår kulturs møte med andre livssyns og religioners etiske normsetting. Samtidig søkes det å gi etikken en apologetisk tilnærming ut fra en evangelikal grunnholdning.

Kurset i *Religion og etikk* tar sikte på å gi studentene økte forutsetninger for å ta del i den etiske dialog og å trekke selvstendige konklusjoner. Kurset har normalt 24 undervisningstimer

Vurderings- og evalueringsformer

Eksamen

Det avholdes en fire timers skriftlig eksamen. Eksamen vurderes etter gradert skala A – F.

Evaluerings

Det vil bli avholdt evaluering av emnets forelesninger og seminarer etter retningslinjene i Skolens kvalitetssikringssystem.

Pensum

Teologihistorie

McGrath Allister (2013) *Historical theology: an introduction to the history of Christian thought* second Edition

Evangelikal og karismatisk teologi

- McGrath, A.: *A Passion for Truth*. Illinois: Downers Grove 1996. Side 25-244 (219 sider)
- Marsden, G.M.: *Understanding Fundamentalism and Evangelicalism*. Grand Rapids 1991. Side 7-82 (75 sider)
- Knight III, H.H.: *A Future for Truth. Evangelical Theology in a Postmodern World*. Abingdon Press, Nashville 1997. Side 17-35 (18 sider)
- *”Lausanne-pakten” i: Berntsen, Engelsviken og Jørgensen: *Missiologi i dag*. Oslo 1994. Side 441-447 (6 sider).

- Synan, V. *The Holiness-Pentecostal Tradition. Charismatic Movements in the Twentieth Century*, Eerdmans Pub. Company, Grand Rapids, MI. second ed. 1997, pp.84-298 (214 s.)

Religion og etikk

- Gay, Craig M. *The Way of the (Modern) World*. Eerdmans, Grand Rapids, 1998, s.1-28
- Sire, James W. *Naming the Elephant. Worldview as a Concept*, IVC Academic, Downers Grove 2004, 145 sider.
- Bangstad, S. *Sekularismens ansikter*, Universitetsforlaget Oslo 2009, s.19-137 (118 s)

Teologi 2

Studiepoeng	15
Kode	TEOL 202
Undervisningssemester	Første undervisningsperiode 3. år
Stuedsted	Ansgarskolen Kristiansand
Emneansvarlig	Lars Råmunddal
Undervisningsspråk	Norsk
Gjelder fra	august 2017

Forkunnskapskrav

KRLE 100 Kristendom med RLE eller tilsvarende

Emnebeskrivelse og presentasjon

Emnet *Teol 202 Teologi II* utgjør 15 studiepoeng av *Teologi 200*. *Teologi 200* skal til sammen utgjøre 40 studiepoeng og er en integrert del av studieprogrammene Bachelor i Bibelvitenskap og Bachelor i Praktisk teologi.

Undervisningen foregår gjennom forelesninger

Forventet læringsutbytte

Kunnskaper:

- God kunnskap om kirkens natur og missiologiske hensikt.
- Godt kjennskap til dialogen mellom teologi og naturvitenskap
- God kunnskap om ulike kristne syn på eskatologiske spørsmål

Ferdigheter:

- Evne til å analysere og reflektere over teologien i ulike kristne uttrykksformer og praksiser
- Kunne diskutere ulike historiske og systematiske syn på kirken og på endetiden
- Evne til å reflektere over utfordringer for teologien i møte med andre livssyn og fortolkninger

Generell kompetanse:

- Kunne samtale om og diskutere kirkens natur og hensikt
- Kunne anvende kunnskap om kirken og kirkens plass i samfunnet til å utvikle ny praksis
- Kunne anvende teologiske argumenter i samtaler og diskusjoner

Kursbeskrivelser

Teologi og naturvitenskap (5 studiepoeng)

Dette kurset vil gi en innføring i den nåtidige dialogbevegelsen mellom naturvitenskap og teologi. Denne dialogbevegelsen angir et stadig voksende forskningsområde som består av en rekke

tilnæringsmåter og miljø. Kurset vil gi innsikt i noen av de viktigste tilnæringsmåter og tema i dialogen. Kurset berører historiske og aktuelle forståelser av forholdet mellom teologi og naturvitenskap samt utfordringer i forhold til moderne fysikk, biologi og psykologi.

Ekklesiologi (5 studiepoeng)

Kurset i *Ekklesiologi* vil gi en innføring i særtrekk ved de ulike, større ekklesiologiske tradisjonene som finnes i dag. Kurset vil også gi innblikk i og vurdering av noen aktuelle og ledende teologers tenkning om kirkens vesen og funksjon.

Eskatologi (5 studiepoeng)

Kurset i *Eskatologi* skal gi studentene en innføring i læren om de siste ting - endetiden, med vekt på en evangelikal tilnærming. Eskatologien har opp gjennom kirkehistorien vært tolket i en rekke ulike tradisjoner. I kurset legges det vekt på å belyse disse tradisjonene i et historisk, bibelteologisk og systematisk perspektiv.

Vurderings- og evalueringsformer

Eksamen

Det avholdes en 4 timers skriftlig eksamen. Eksamen vurderes etter gradert skala A – F.

Evaluerings

Det vil bli avholdt evaluering av emnets forelesninger og seminarer etter retningslinjene i Skolens kvalitetssikringssystem.

Pensum

Teologi og naturvitenskap

- Alister McGrath: science and religion 2 ed. 2010 Wiley Blackwell.
utvalgte sider

Ekklesiologi

- Kärkkäinen, Veli-Matti 2002: *An Introduction to Ecclesiology*, Downers Grove, Ill./InterVarsity Press

Eskatologi

- Schwarz, H.: *Eschatology*. Grand Rapids, Michigan / Cambridge: William B. Eerdmans Publishing Company, 2000. Side 24-407 (383 sider)

Bibelvitenskap

Studiepoeng	10
Kode	TEOL203
Undervisningssemester	Vår
Stuedsted	Ansgarskolen Kristiansand
Emneansvarlig	Cato Gulaker
Undervisningsspråk	Norsk
Gjelder fra	August 2013

Forkunnskapskrav

KRLE 100 Kristendom med RLE eller tilsvarende

Emnebeskrivelse og presentasjon

Emnet *Teol 203 Bibelvitenskap* utgjør 10 studiepoeng av *Teologi 200*. *Teologi 200* skal til sammen utgjøre 40 studiepoeng og er en integrert del av studieprogrammene Bachelor i teologi og Bachelor i Praktisk teologi.

Undervisningen foregår gjennom forelesninger og seminarer.

Forventet læringsutbytte

Kunnskaper:

- God kunnskaper i Det gamle og Det nye testamentets teologi
- Evne til å se Det gamle og Det nye testamentet i relasjon til hverandre, både deres likheter, ulikheter og utviklingen mellom dem
- God kjennskap til sentrale forskningsspørsmål innenfor bibelvitenskapen

Ferdigheter:

- Evne til selvstendig refleksjon over og analyse av Det gamle og Det nye testamentets teologi
- God evne til å arbeide metodisk og eksegetisk med bibeltekster

Generell kompetanse:

- Ha tilegnet seg en historisk og kanonisk forståelse av Det gamle og Det nye testamentet
- Så god forståelse av Det gamle og Det nye testamentes teologi at de kan formidle det i undervisning og forkynnelse.

Kursbeskrivelser

Teol 203 består av to kurs: Det gamle testamentes teologi og Det nye testamentes teologi. Sistnevnte med hovedvekt på paulinsk teologi. Hvert kurs gir 5 studiepoeng.

Kurset i Det gamle testamentets teologi skal gi en generell innføring i de viktigste sider ved Det gamle testamentets teologi etter en godkjent kursbok.

Kurset i Det nye testamentets teologi skal gi en generell innføring i Paulus-brevenes teologi, etter en godkjent kursbok.

Vurderings- og evalueringsformer

Eksamen

I dette emnet skriver studenten en seminaroppgave på 3500 ord under veiledning. Oppgaven vurderes etter gradert skala A – F. For å få vurdert oppgaven, må følgende elementer være fullført og bestått:

- innledende oppgaveseminar
- innlevering av oppgaveutkast til faglærer
- minst en veiledningssamtale med faglærer/veileder
- presentasjon av oppgavens problemstilling og struktur i grupper (avsluttende oppgaveseminar)
- minimum 75 % fremmøte på seminartimene
- skriftlig emneprøve på 90 minutter med kortsvarsoppgaver fra pensum

Studenter som ikke følger undervisning ved skolen kan søke om alternativ eksamensform (skriftlig 4 timers eksamen)

Evaluering

Det vil bli avholdt evaluering av emnets forelesninger og seminarer etter retningslinjene i Skolens kvalitetssikringssystem.

Pensum

Det Gamle Testamentet

- Robin Routledge: *Old Testament Theology, A Thematic Approach* Apollos, Nottingham 2008

Det Nye testamentet

- Karl Olav Sandnes: *I Tidens Fylde* En innføring i Paulus' teologi Luther Forlag, Oslo 1996

Examen Philosophicum

Studiepoeng	10
Kode	EXP 101
Undervisningssemester	Vår
Stuedsted	Ansgarskolen
Emneansvarlig	Martin Jakobsen
Undervisningsspråk	Norsk
Gjelder fra	Desember 2012

Forkunnskapskrav

Allmenn studiekompetanse eller realkompetanse

Emnebeskrivelse og presentasjon

Emnet EXP 101 er sammen med emnet EXP 105 eller 103 obligatorisk i alle bachelorgrader ved ATH

Undervisningen foregår gjennom forelesninger og i tillegg seminarer for de som velger å skrive seminaroppgaver.

Forventet læringsutbytte

Kunnskapsmål:

- Ha kunnskap om ulike virkelighetsbilder og filosofiske kunnskapsidealer i ulike historiske epoker
- God kjennskap antikkens dydsforståelse, middelalderens ideologiske systembygging og nyere tiders politiske liberalisme, kulturelt mangfold og minoritetsproblemer.
- God kunnskap om etisk argumentasjon, normative etiske teorier og forstå hvordan disse kan begrunnes.

Ferdighetsmål:

- Utvikle evne til å reflektere over og anvende de forskjellige kunnskapsidealer i aktuelle utfordringer og ideologiske debatt
- Kunne vurdere etiske problemstillinger, anvende fagstoffet og begrunne valgte posisjoner i forhold til aktuelle samfunnsutfordringer
- Kunne reflektere kritisk og begrunne egne standpunkter i etiske spørsmål

Generell kompetanse:

- God innsikt i hvordan antikk og klassisk filosofi preger vårt samfunn

God forståelse for forholdet mellom etiske metoder, vurderinger og begrunnelser

Kursbeskrivelse

Filosofi- og vitenskapshistorie (7 studiepoeng)

Kurset i *Filosofi- og vitenskapshistorie* skal gi studentene en innføring i europeisk filosofihistorie. I faget legges det vekt på å beskrive noen av de mest grunnleggende problemer angående virkelighetsbilde, erkjennelse og etikk. Studentene vil måtte arbeide med ulike virkelighetsbilder og kunnskapsidealer som er blitt fremsatt gjennom historiens gang.

Samtidig søkes det å gi en analyse av gyldighetskriterier for kunnskap og hvordan disse kriteriene har forandret seg i vekselvirkning med den samfunnsmessige utvikling. Perspektivet inkluderer hvordan

synet på mennesket har forandret seg i lys av filosofiske, religiøse og vitenskapelige idéer. Dessuten tar faget sikte på å gi studentene kjennskap til etiske og politiske forestillinger og idealer i ulike historiske epoker. Man vil se spesielt på hvordan slike oppfatninger er begrunnet og hvordan de vurderes.

Etikk (3 studiepoeng)

Kurset i *Etikk* tar sikte på å gi en historisk og systematisk innføring i etikk. I den historiske delen vil det bli lagt særlig vekt på å fremstille de sentrale linjer i den etiske og politiske idéhistorie fra antikken og frem til vår egen tid. Med utgangspunkt i dyder og idealer i antikken, trekkes linjene frem mot de siste tiårs politiske liberalisme med vekt på kulturelt mangfold og minoritetsproblemer.. Faget vil også legge vekt på noen av de ”forstyrrende” stemmer underveis i historiens løp, som f.eks. Rousseaus sivilisasjonskritikk, Nietzsches kritikk av den herskende moral, og ikke minst de ulike syn på betydningen av kjønn i moral og politikk.

I den systematiske delen vil det bli lagt særlig vekt på emnene *etisk argumentasjon* og *normative etiske teorier*. Et viktig spørsmål vil være hvordan vi kan forstå sentrale etiske begreper som verdier, normer og etiske teorier og hvordan disse kan begrunne valg av handlingsalternativ.

Vurderings- og evalueringsformer

Eksamen

Alternativ a: En firetimers skriftlig skoleeksamen Gradert karakter A-F

Alternativ b: En seminaroppgave på 3500 ord under veiledning. Oppgaven vurderes etter gradert skala A – F. For å få vurdert oppgaven, må følgende elementer være fullført og bestått:

- *innledende oppgaveseminar*
- *innlevering av oppgaveutkast*
- *en veiledningssamtale med faglærer/veileder*
- *minimum 75 % fremmøte på seminartimene*
- *skriftlig emneprøve på 90 minutter med kortsvarsoppgaver fra pensum*

Evaluering

Det vil bli avholdt evaluering av emnets forelesninger og seminarer etter retningslinjene i Skolens kvalitetssikringssystem.

Pensum:

Filosofi- og vitenskapshistorie

Litteratur (ca 500 sider)

Tollefsen, T. m.fl.: *Tenkere og ideer. Filosofiens historie fra antikken til vår egen tid.* Gyldendal Norsk Forlag, 2. utgave, 4. opplag 2002. Side 22-557 (535 sider).

Etikk

Litteratur (ca 200 sider)

Johansen, K. E. og A. J. Vetlesen: *Imføring i etikk*. Universitetsforlaget, Oslo 2000.
Side 12-215 (203 sider).

Examen Facultatum (allmenn variant)

Studiepoeng	10
Kode	EXP 105
Undervisningssemester	Vår
Stuedsted	Ansgarskolen
Emneansvarlig	Reidar Salvesen
Undervisningsspråk	Norsk
Gjelder fra	Februar 2016

Forkunnskapskrav

Allmenn studiekompetanse eller realkompetanse

Emnebeskrivelse og presentasjon

Emnet EXP105 er sammen med emnet EXP101 obligatorisk i ATHs bachelorgrader i teologi, musikk og interkulturelle studier

Undervisningen foregår gjennom forelesninger og oppgaveseminar.

Forventet læringsutbytte

Kunnskapsmål:

- Grunnleggende kunnskap om vitenskapsfilosofiens grunnproblemer og tradisjoner
- Grunnleggende kjennskap til hypotetisk deduktiv og hermeneutisk metode
- Godt kjennskap til historie, tradisjon og sentrale perspektiver innenfor naturvitenskap, samfunnsfag og humaniora.
- Grunnleggende kunnskap om tverrfaglige perspektiver, muligheter og utfordringer

Ferdighetsmål:

- Evne til å reflektere over vitenskapeligheten til teorier og hypoteser
- Forståelse for hvordan fortolkningsprosesser kan foregå
- Evne til å reflektere over egen fagtradisjon i forhold til andre fag og vitenskapstradisjoner
- Forståelse for forholdet mellom en vitenskapelig og mer praktisk/ utøvende tilnærming til et fag / fagfelt
- Kunne formulere og presentere hovedstandpunkter i vitenskapsfilosofi med vekt på eget fagfelt

Generell kompetanse:

- Evne til å formidle forståelse for forholdet mellom fag og samfunn med vekt på etiske utfordringer
- Evne til å tenke kritisk og etisk om metodebruk
- Evne til å formidleforståelse for forholdet mellom vitenskapelige metoder og resultater

Kursbeskrivelse

Vitenskapsfilosofi og hermeneutikk (5 studiepoeng)

Kurset i *Vitenskapsfilosofi og hermeneutikk* skal gi studentene en innføring i noen av vitenskapsfilosofiens grunnproblemer. Stikkord er: Hvor sikker kunnskap kan vi oppnå i vitenskapen? Hvordan kan man skille mellom vitenskap og skinnvitenskap? Hvor enhetlige er egentlig vitenskapene, og hvor lett er det å sammenligne teorier med bakgrunn i ulike vitenskapelige grunnoppfatninger? Forskjellige synspunkt på problemene blir presentert for ulike filosofiske retninger i vårt århundre.

Videre tas det sikte på å drøfte inngående *hermeneutiske* spørsmål, da man i nesten alle fag er opptatt av å *fortolke* og *forstå* tekster og andre vitnesbyrd.

Vitenskap-, fag- og forskningshistorie (5 studiepoeng)

Kurset skal gi studentene en allmenn innsikt i vitenskapens historie, metoder og etiske aspekter. De ulike vitenskapstradisjonens historie og utvikling skal belyses. Kurset skal med utgangspunkt i ATHs fagområder gi eksempler på viktige forskningsinnsatser innenfor de ulike fag og forskningsfelt. Studenten skal lære om de ulike fags særtrekk og hvordan en kan tenke og arbeide tverrfaglig både innenfor og på tvers av vitenskapelige tradisjoner. Studentene skal videre få innsikt i sentrale forskningsetiske perspektiver og utfordringer.

Eksamens- og evalueringsformer

Eksamen

Hjemmeeksamen – Oppgave gis av faglærer via It's learning, og studentene får 8 arbeidsdager på å besvare oppgaven. Hjemmeeksamen kan bestå av en stor eller to - tre mindre oppgaver.

Oppgaven kan enten bestå av en essayoppgave på 3000 ord eller tre mindre essayoppgaver a 1200 ord.

Obligatorisk oppgaveseminar: Studenter som skal avlegge hjemmeeksamen i emnet EXP105 må delta på obligatorisk oppgaveseminar. Seminaret har et omfang på 6 timer.

Evaluerings

Det vil bli avholdt evaluering av emnets forelesninger og seminarer etter retningslinjene i Skolens kvalitetssikringssystem.

Pensum:

Vitenskapsfilosofi og hermeneutikk Litteratur (ca. 250 sider)

Gilje, N. & Grimen, H. (1995). *Samfunnsvitenskapens forutsetninger*. Oslo: Universitetsforlaget. Kap 1-7, 9 (190 sider). (tilgjengelig på www.nb.no)

Krogh, T. m.fl.: *Historie, forståelse og fortolkning. De historisk-filosofiske fags fremvekst og arbeidsmåter*. 4. utgave, 3. opplag. Oslo 2004 Gyldendal Akademisk. Side 201-274 kap 9 (73 sider).

Vitenskap, fag og forskningshistorie Litteratur (ca. 300 sider)

- Seglem, Eli (2001) Vitenskap, teknologi og samfunn Cappelen Akademisk Kap 1-3 (s17-94)
- Gamlund, E. m.fl. (2016). *Filosofi for humanister*. Oslo: Universitetsforlaget. (DEL III, Kap 1-2) (42 sider)
- Originaltekster til filosofi og vitenskapshistorie UniPup a/s (145 sider)
- Sørensen, Knut og (red.) (1997): *Perspektiver på tvers: disiplin og tverrfaglighet på det moderne forskningsuniversitetet*. Kap 1-2 s 9-28 (20 sider). Tilgjengelig på nett: www.nb.no

Nytestamentlig gresk

Studiepoeng	10
Kode	TEOL111
Undervisningssemester	Høst
Studiested	Ansgarskolen Kristiansand
Emneansvarlig	Cato Gulaker
Undervisningsspråk	Norsk
Gjelder fra	August 2018

Forkunnskapskrav

KRLE 100 Kristendom m/ RLE eller tilsvarende

Emnebeskrivelse og presentasjon

Emnet *Teol111 Nytestamentlig gresk* utgjør 10 studiepoeng av *Teol 100 Nytestamentlig gresk*. Emnegruppen består av 30 studiepoeng og er obligatorisk i Bachelor i Bibelvitenskap.

Undervisningen vil vekse mellom grammatikk (gjennomgang), øvelsesoppgaver – individuelt eller i grupper – og tekstlesning, der det forventes at studentene deltar aktivt.

Det vil varieres mellom prøver uten hjelpemidler, som gjennomføres i undervisningstiden, og hjemmeoppgaver som leveres inn for retting. Prøvene er ikke obligatoriske, men anbefales gjennomført.

Gruppearbeid vil også bli benyttet som en del av den regulære undervisningen

Forventet læringsutbytte

Kunnskapsmål

- Grunnleggende kunnskaper om koinégresk som skriftspråk
- Grunnleggende kunnskaper om gresk fonologi og grammatikk
- Grunnleggende kunnskaper om bruk av leksika og hjelpemidler i språklig arbeid

Ferdighetsmål

- Evne til å lese enkelte setninger og uttale av noen ord og uttrykk
- Evne til å gjøre enkel grammatisk analyse, og oversetting av enkelt setninger og noen få utvalgte tekster

Generell kompetanse

- Grunnleggende forståelse for koinégresk som språk og verktøy for vitenskapelig arbeid med Det Nye Testamentet.

Kursbeskrivelse

Innføring i nytestamentlig gresk

Kurset skal gi en grunnleggende innføring i skriftspråket koinégresk som er Det Nye Testamentets skriftform. Det skal legge grunnlaget for et vitenskapelig studium av de nytestamentlige tekstene, og videre for arbeidet med fortolkning og oversetting. Kurset skal gi innføring i alfabetet, grunnleggende grammatikk og studenten skal opparbeide seg et grunnleggende ordforråd.

Eksamens- og evalueringsformer

Eksamen

Det avholdes en 3 timers skriftlig eksamen. Eksamen vurderes etter gradert skala A – F.

Alternativ eksamensform tilbys studenter som tar Teol 111 og Teol 112 i samme semester. En 5-timers skriftlig skoleeksamen avholdes da samlet for begge emner. For å gå opp til denne type eksamen må studenten ha bestått egen portprøve som avholdes midtvegs i semesteret. Eksamen vurderes etter gradert skala A – F.

Evaluering

Det vil bli avholdt evaluering av emnets forelesninger og seminarer etter retningslinjene i Skolens kvalitetssikringssystem.

Pensum:

Innføring i nytestamentlig gresk

Leivestad, R. og Sandvei B.H.: *Gresk grammatikk* (4. utgave). Oslo: Universitetsforlaget, 1998

Sandvei, B.H.: *Øvingshefte for begynnere i Koiné-gresk*. 7. utgave. Oslo: Litteraturtjenesten ved Det teologiske Menighetsfakultet, 1998 [Korr. Opptrykk august 2000 + desember 2001], Leksjon 1-20 og Øvelse 1-2.

Nytestamentlig gresk II

Studiepoeng	10
Kode	TEOL112
Undervisningssemester	Høst
Studiested	Ansgarskolen Kristiansand
Emneansvarlig	Cato Gulaker
Undervisningsspråk	Norsk
Gjelder fra	August 2018

Forkunnskapskrav

KRLE 100 Kristendom m/ RLE eller tilsvarende + TEOL111 eller tilsvarende

Emnebeskrivelse og presentasjon

Emnet *TEOL112 Nytestamentlig gresk II* utgjør 10 studiepoeng av *TEOL100 Nytestamentlig gresk*. Emnegruppen består av 30 studiepoeng og er obligatorisk i Bachelor i Bibelvitenskap.

Undervisningen vil vekse mellom grammatikk (gjennomgang), øvelsesoppgaver – individuelt eller i grupper – og tekstlesning, der det forventes at studentene deltar aktivt.

Det vil varieres mellom prøver uten hjelpemidler, som gjennomføres i undervisningstiden, og hjemmeoppgaver som leveres inn for retting. Prøvene er ikke obligatoriske, men anbefales gjennomført.

Gruppearbeid vil også bli benyttet som en del av den regulære undervisningen

Forventet læringsutbytte

Kunnskapsmål

- God kunnskap om koinégresks leksikalske og syntaktiske oppbygging.
- Grunnleggende kunnskap om tekstkritikk
- Grunnleggende kunnskap om oversettelse av tekster i Det nye testamente.

Ferdighetsmål

- Gode ferdigheter i syntaktisk analyse- og oversettingsarbeid
- Evne til å lese utvalgte tekstavsnitt fra Det nye testamente

Generell kompetanse

- Grunnleggende forståelse for koinégresk som språk og verktøy for vitenskapelig arbeid med Det nye testamente.
- Grunnleggende forståelse av ulike tilnærminger til Bibelen og fortolkning av ulike teksttyper.
- Grunnleggende evne til å formidle kunnskap om bibelens opprinnelse, betydning og budskap.

Kursbeskrivelse

Nytestamentlig gresk II

Emnet bygger på de grunnleggende ferdighetene i TEOL111, og skal videreutvikle, både den grammatiske og de leksikalske ferdigheter. Studentene skal gjøres i stand til å oversette utvalgte nytestamentlige tekster fra gresk, og bli fortrolig med syntaktisk analyse. Utvikling av et grunnleggende ordforråd står sentralt.

Eksamens- og evalueringsformer

Eksamen

Det avholdes en 3 timers skriftlig eksamen. Eksamen vurderes etter gradert skala A – F.

Evaluering

Det vil bli avholdt evaluering av emnets forelesninger og seminarer etter retningslinjene i Skolens kvalitetssikringssystem.

Pensum:

Innføring i nytestamentlig gresk

Leivestad, R. og Sandvei B.H.: *Gresk grammatikk* (4. utgave). Oslo: Universitetsforlaget, 1998

Sandvei, B.H.: *Øvingshefte for begynnere i Koiné-gresk*. 7. utgave. Oslo: Litteraturtjenesten ved Det teologiske Menighetsfakultet, 1998 [Korr. Opptrykk august 2000 + desember 2001],

Øvelse 2B, Konjunktiv i leddsetninger.

Øvelse 3-4, Partisipper

Øvelse 5, Infinitiv

Øvelse 6, De store mi-verb

Jesu lidelse, død og oppstandelse:

Markus 14–16: 8; Matteus 28

Luk 24; Joh 18–21

Kristologiske tekster:

Johannes 1:1–18, Romerne 1:1–17; 3:21–4:25,

1 Korinterbrev 8; 12:1–11; 15:1–28, Efeserne 1,

Filipperne 2–3, Kolosserne 1, 1Timoteus 3; 2 Timoteus 2; 1Peter 3:8–22 og Hebreerne 1

Tekststudier i Det nye testamente

Studiepoeng	10
Kode	TEOL113
Undervisningssemester	Vår
Studiested	Ansgarskolen Kristiansand
Emneansvarlig	Cato Gulaker
Undervisningsspråk	Norsk
Gjelder fra	August 2018

Forkunnskapskrav

KRLE 100 Kristendom m/ RLE eller tilsvarende + TEOL111 og TEOL112 eller tilsvarende

Emnebeskrivelse og presentasjon

Emnet Teol113 Tekststudier i Det nye testamente utgjør 10 studiepoeng av Teol 100 Nytestamentlig gresk. Emnegruppen består av 30 studiepoeng og er obligatorisk i Bachelor i Bibelvitenskap.

Undervisningen vil vekse mellom forelesninger, tekstanalyser og eksegetisk og bibelteologisk arbeid knyttet til pensumtekster.

Gruppearbeid vil også bli benyttet som en del av den regulære undervisningen

Forventet læringsutbytte

Kunnskapsmål

- God kjennskap til lidelses- og oppstandelsestekstene i Det nye testamente, med henblikk på eksegetiske og bibelteologiske perspektiver
- God kjennskap til utvalgte sentrale paulustekster, med henblikk på eksegetiske og bibelteologiske perspektiver
- God kunnskap om tekstkritikk.

Ferdighetsmål

- Gode ferdigheter i arbeidet med oversetting og fortolkning av tekster fra Det nye testamente.
- Evne til å drive selvstendig eksegetisk arbeid og gi begrunnede fortolkninger av sentrale bibeltekster

Generell kompetanse

- God forståelse for koinégresk som språk og verktøy for vitenskapelig arbeid med Det nye testamente.
- God kunnskap og innsikt i oversettelsesarbeidets egenart og utfordringer

Kursbeskrivelse

Emnet er delt inn i to kurs, hvert på 5 studiepoeng: Jesu lidelse, død og oppstandelse i evangeliene (5 studiepoeng) og Kristologiske Hymner og Bekjennelser (5 studiepoeng). Disse står i nær dialog med hverandre og dekker ofte samme tema og hendelser fra ulike perspektiver. Tekstmaterialet som her studeres, er også selve grunnlaget for de oldkirkelige bekjennelser.

Jesu lidelse, død og oppstandelse i evangeliene (5 studiepoeng)

Dette kurset tar for seg sentrale evangelietekster, med fokus på lidelsesfortellingene hos Markus og Johannes i dialog med øvrige synoptiske paralleller.

Kurset tar sikte på å gi innblikk i aktuelle eksegetiske metoder, og å utvikle gode eksegetiske ferdigheter hos studentene.

Kristologiske hymner og bekjennelser (5 studiepoeng)

Dette kurset tar i all hovedsak for seg noen kjernetekster i paulustradisjonen med fokus på de såkalte kristologiske hymner og bekjennelser. Disse representerer noe av det eldste materialet i Det nye testamente. I emnet TEOL112 studeres tekstene *i sin kontekst*, i dette kurset nærmer vi oss materialet med stor tematisk og bibelteologisk interesse. Fokus vil også være på tekstene form og deres betydning for den første menighet.

Eksamens- og evalueringsformer

Vurderingsform

I dette emnet skriver studenten en seminaroppgave på 3500 ord under veiledning. Oppgaven vurderes etter gradert skala A – F. For å få vurdert oppgaven, må følgende elementer være fullført og bestått:

- *innledende oppgaveseminar*
- *innlevering av oppgaveutkast*
- *en veiledningssamtale med faglærer/veileder*
- *presentasjon av oppgavens problemstilling og struktur i grupper (avsluttende oppgaveseminar)*
- *muntlig emneprøve på 20 minutter – vurderes til bestått / ikke bestått*

Studenter som ikke følger undervisning ved skolen kan søke om alternativ eksamensform (skriftlig 4 timers eksamen) Søknad må sendes senest en uke etter at undervisningsperioden for emnet har startet, bruk eget skjema

Evaluering

Det vil bli avholdt evaluering av emnets forelesninger og seminarer etter retningslinjene i Skolens kvalitetssikringssystem.

Pensum:

Jesu lidelse, død og oppstandelse:

Markus 14–16: 8;
Luk 24; Joh 18–21

Litteratur

Hayes, John H. and Holladay, Carl R., *Biblical Exegesis: A Beginner's Handbook*. Third Edition. Atlanta, Georgia: Westminster John Knox Press, 2007.

Aland, K: *Synopsis Quattuor Evangeliorum : Locis Parallelis Evangeliorum Apocryphorum Et Patrum Adhibitis* Edidit 15th revised edition. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2005.

Brown, Raymond E., *The Death of the Messiah: From Gethsemane to the Grave: A Commentary on the Passion Narratives in the Four Gospels*. 2 vols. New York: Doubleday, 1994. Side 4–106

Moloney, Francis J., *The Resurrection of the Messiah: A Narrative Commentary on the Resurrection Accounts in the Four Gospels*. New York: Paulist Press, 2013.

Evans, Craig A.: *Mark 8:27-16:20*. Word Biblical Commentary 34 B; Nashville, Tenn.: Thomas Nelson Publ., 2001.

Moloney, F.J.: *The Gospel of John*. Sacra Pagina; Collegeville: Liturgical Press, 1998.

Kristologiske tekster:

Johannes 1:1–18; Romerne 1:1–17; 3:21–4:25;

1 Korinterbrev 15:1–28; Efeserne 1;

Filipperne 2–3, Kolosserne 1, 1 Timoteus 3; 2 Timoteus 2 og Hebreerne 1

Litteratur

Bauckham, Richard, *God Crucified: Monotheism and Christology in the New Testament*. Carlisle: Paternoster Press, 1998.

Dunn, James D. G., *Did the First Christians Worship Jesus? The New Testament Evidence*. Louisville Kentucky: Westminster John Knox Press, 2010.

Hurtado, L. W.: *At the Origins of Christian Worship: the Context and Character of Earliest Christian Devotion*. Carlisle: Paternoster Press 1999. Side 1-97

Karris, Robert J., *A Symphony of New Testament Hymns: Commentary on Philippians 2:5–11, Colossians 1:15–20, Ephesians 2:14–16, 1 Timothy 3:16, Titus 3:4–7, 1 Peter 3:18–22, and 2 Timothy 2:11–13*. Collegeville: The Liturgical Press, 1996. s. 7–91; 112–126; 173–182.

Hebraisk grammatikk

Studiepoeng	20
Kode	Teol 114
Undervisningssemester	
Stuedsted	Ansgarskolen Kristiansand
Emneansvarlig	
Undervisningsspråk	Norsk
Gjelder fra	

Forkunnskapskrav

KRLE 100 Kristendom m/ RLE eller tilsvarende

Emnebeskrivelse og presentasjon

Emnet *Teol 114 Hebraisk grammatikk 20 studiepoeng* er et valgemne på bachelor i teologi.

Undervisningen vil veksle mellom grammatikk (gjennomgang), øvelsesoppgaver – individuelt eller i grupper – og tekstlesning, der det forventes at studentene deltar aktivt.

Det vil varieres mellom prøver uten hjelpemidler, som gjennomføres i undervisningstiden, og hjemmeoppgaver som leveres inn for retting. Prøvene er ikke obligatoriske, men anbefales gjennomført.

Gruppearbeid vil også bli benyttet som en del av den regulære undervisningen

Forventet læringsutbytte

Kunnskapsmål

- Grunnleggende kunnskaper om hebraisk som skriftspråk
- Grunnleggende kunnskaper om hebraisk fonologi og grammatikk
- Grunnleggende kunnskaper om bruk av leksika og hjelpemidler i språklig arbeid
- Grunnleggende kunnskap om tekstkritisk arbeid til Det gamle testamente

Ferdighetsmål

- Evne til å lese enkelte setninger og uttale av noen ord og uttrykk
- Evne til å gjøre enkel grammatisk analyse, og oversettelse av utvalgte tekster

Generell kompetanse

- Grunnleggende forståelse for hebraisk som språk og verktøy for vitenskapelig arbeid med Det gamle testamente.

Kursbeskrivelse

Innføring i hebraisk grammatikk

Kurset skal gi en grunnleggende innføring i skriftspråket hebraisk som er Det gamle testamentes skriftform. Det skal legge grunnlaget for et vitenskapelig studium av tekster i fra GT, og videre for

arbeidet med fortolkning og oversetting. Kurset skal gi innføring i alfabetet, grunnleggende grammatikk og studenten skal opparbeide seg et grunnleggende ordforråd.

Eksamens- og evalueringsformer

Eksamen

Det avholdes en 4 timers skriftlig eksamen. Eksamen vurderes etter gradert skala A – F.

Evaluering

Det vil bli avholdt evaluering av emnets forelesninger og seminarer etter retningslinjene i Skolens kvalitetssikringssystem.

Pensum:

Hebraisk grammatikk

Ulrichsen, Jarl Henning, *Lærebok i bibelhebraisk*. Oslo: Tapir akademisk forlag, 2007.

Wergeland, Donald, *Bibelhebraisk grammatikk*, Oslo: Universitetsforlaget, 2016

Brown, F., Driver, S., and Briggs, C., *Hebrew and English Lexicon*, Peabody, Massachusetts:

Hendrickson Publishers, 1996.

Tekster

1 Mos 1–3; 12; 22; 2 Mos 2–3; 20; 1 Sam 15; 2 Sam 7; Jes 6–7; 40; Sal 8; 22

Praksis i Den norske kirke

Studiepoeng	5
Kode	PRA208
Undervisningssemester	Vår 3. år
Studiested	Praksisplasser i Den norske kirke
Emneansvarlig	Anne-May Abrahamsen
Undervisningsspråk	Norsk
Gjelder fra	Januar 2019

Forkunnskapskrav

Minst 140 av de obligatoriske studiepoengene i bachelor i praktisk teologi eller tilsvarende

Emnebeskrivelse og presentasjon

Emnet *PRA208 Praksis* utgjør 5 studiepoeng av *PRA200 fordypning i praktisk teologi* i studieprogrammet *Bachelor i Praktisk Teologi*. *PRA200* skal til sammen utgjøre minst 40 studiepoeng. *PRA208* skal gi studentene relevant praksiserfaring med henblikk på arbeid og tjeneste i Den norske kirke.

Forventet læringsutbytte

Kunnskapsmål

- God kunnskap om presterollens særtrekk, utfordringer og muligheter
- God kunnskap om egne ferdigheter som leder og forkynner
- God kunnskap om prestens rolle som gudstjenesteleder
- Grunnleggende kunnskap om liturgikk som fagfelt, samt god kunnskap om Ordning for hovedgudstjenesten i Den norske kirke.

Ferdighetsmål

- Bli mer bevisst hvordan en kan benytte sine ferdigheter, styrker og svakheter.
- Utvikle større evne til å reflektere over rollen som leder
- Kunne anvende og reflektere over egne kommunikasjons- og forkynnererfaringer i en praktisk liturgisk kontekst, herunder gudstjenester, dåp og gravferd.
- Kunne forberede og gjennomføre trosopplæringssamlinger med barn eller med konfirmanter
- Inngå i veiledningsprosesser og reflektere faglig over dette

Generell kompetanse

- Bli kjent med hvordan egne styrker og svakheter aktualiseres i en yrkessituasjon i Den norske kirke
- Utvikle en dypere forståelse for presterollens yrkesetiske utfordringer
- Utvikle en dypere kalls- og tjenesteforståelse

Kursbeskrivelse

Praksis (5 studiepoeng)

Praksisen har som målsetning å gi praktikanten teoretisk og praktisk innføring i prestetjenestens karakter, samt veiledning og øvelse i å reflektere over denne kunnskapen. Studenten vil få

grunnleggende innføring i gudstjenesteledelse, forvaltning av sakramentene, veiledning og trosopplæring.

Denne målsetningen søkes oppfylt ved at studenten gjennom *undervisning, observasjon og deltagelse* får et så utfyllende bilde som mulig av prestens rolle i et sogn og kirkens rolle i lokalsamfunnet. I praksisperioden skal praktikanten gjennomføre prioriterte arbeids- og tjenesteoppgaver, som er sentrale for praksisfeltet, under nær oppfølging av veileder, hvor det også tas hensyn til studentenes særskilte utrustning og fremtidige tanker for valg av yrke. Den ukentlige veiledningssamtale og den felles evaluering av praksistidens rapporter står sentralt

Refleksjon er et viktig nøkkelord som gjør seg gjeldende på alle felt; både med hensyn til det lutherske kirkesyn, herunder kirkens organisasjon, ledelse, gudstjenesteliv og spiritualitet; ens egen tjeneste og kallsidentitet; lokalmenighetens funksjon i samfunnet; samt evangeliet kontekstualisert i møte med det moderne menneske.

Arbeidskrav

3 ukers praksis, av 37,5 timer	= 112,5 timer
To forberedende samlinger	= 8 timer
Samtaler med lokal praksisveileder i forkant	= 3 timer
Felles oppsummering og individuell samtale i etterkant	= 4 timer
Reisetid til og fra praksissted	= 4 timer

Vurderings- og evalueringsformer

Emnet vurderes til bestått / ikke bestått etter gjennomført 3 ukers praksis. Alle rapporter og evalueringer gitt i praksiskatalogen skal være fullført og godkjent.

Evaluering

Det vil bli avholdt evaluering av emnets forelesninger og seminarer etter retningslinjene i skolens kvalitetssikringssystem.